16 Jaar, No. 142. -- 's HERTOGENBOSCH, -- Donderdag 28 November 1844

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post, » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

Wat nu?

De eerste kamer heeft hunnen goedvinden andermaal het adres der tweede kamer afgestemmen.

Wij hebben zulks met een gevoel van leedwezen vernomen, dat ieder begrijpen zal, die met ons inziet, welk onvoorzigtig spel de regering en hare eerste kamer heeft ondernomen.

Wat wil de regering?

Wil zij de grondwetsherziening weren? Maar zij werkt haar in de hand, door al dat komedespelen van aanneming en verwerping, en juist door het gewigt, dat zij onbedachtzaam schijnt te willen hechten aan eene onschuldige paragraaf, die bij eene onbevooroordeelde beschouwing nooit had kunnen maken, met dezelve een voudig voor notifikatie aan te nemen.

In vroegere jaren was men gewoon de kamer alles te laten wenschen, wat zij verlangde. De regering beloofde die verlangens in overweging te nemen; en de kamer was dadelijk te vreden. Zij berustte in die belofte, stelde zich tevreden met de toezegging, dat de zaak op nieuw en altijd met dezelfde goede gevolg werd aangevangen.

Die taktiek van de oude regering, en tot nu toe ook van de nieuwe, was eenvoudig en behendig, over eene vertegenwoordiging, die onmogelijk genoeg is, om zich appelen voor citroenen te laten verkoopen.

Waarom heeft men dezelve verlaten? Zij was voorleden jaar nog met het volkomenste vertrouwen geëerd. Heeft het ministerie eindelijk een blijk willen geven dat wij eene nieuwe regering hebben? Dan is dat blijk al zeer onvoorzigtig gekozen.

De regering meent in hare hooge wijsheid bemerkt te hebben, dat zij zich niet door de vertegenwoordiging zoude laten wijsmaken, dat zij ernst heeft vastgesteld, heeft zij het middel gevonden, om alle hooge staatsbelangen in hagrooten strijd te brengen met de verregaandste ongerechtigheid kleeft, en heeft met zekerheid, de impopulariteit harer handelwijze zoo veel in haar was alleen te doen vallen op den koning.

Wat is daarvan het gevolg geweest? Is men in gestaagd, om door al die botsingen tusschen de hooge staatsmagten, door dat misbruiken van den naam des Konings, en het prijs geven aan de populariteit aan de politieke driften en aan de onvredenheid van het land; is men er in geslaagd om door het aanwenden van al die gewaagde middelen, den zoo gevreesden wensch te smoren? —

Niets minder. Integendeel vindt men den zelfden naam, dien men voor notifikatie aangenomen, dan was de grondwetsherziening reeds vergeten, en de natie en de vertegenwoordiging zaten verdiept in de voordragten van tarief, welke zoo diep snijden in alle vraagpunten van materieel belang.

En nu? Er is niemand, die aan het tarief en aan de materiële belangen denkt. Geheel de natie is met de geheele vertegenwoordiging sprekende over de grondwetsherziening. Zij verenigt zich met de oppositie, en laakt de regering, en het is alleen aan de ongrondwettige, onverantwoordelijke en onvergeetlijke handelwijs van het ministerie te danken, indien de naam des Konings soms betrokken wordt in den blaam, die de regering verdient, maar welke niet kan, niet mag terugvallen op den geëerbiedigden persoon van den vorst, die, vrijheidlievend als hij is, en behartigend de belangen van zijn volk, dat hij als een vader mint, alle regt heeft op de liefde zijner onderdanen.

De regering had groote misslagen begaan. De bezadigdheid der kamer, welke sommigen zwakheid noemen, had wijselijk de botsingen weten te neutraliseren, die aanleiding hadden kunnen geven tot onberekenbare gevolgen. Wij hadden gehoopt, dat de eerste kamer zich zou hebben weten te vrijwaren voor den invloed der regering, die in hare uitspattingen alles op het spel zet. Wij zien ons in onze verwachting te leur gesteld. De eerste kamer heeft zich niet vereenigd met het eenige middel dat overblijft, om zonder botsingen tot een goed einde te komen, deze laatste misstap bekroont de vorigen.

Wat nu?

De eerste kamer wil in geen vergelijk treden. Zij wil een adres, waarin van geene grondwetsherziening gesproken wordt.

De minister van binnenlandsche zaken heeft namens den koning verklaard, dat Z. M. reeds een adres niet te moeten ontvangen, waarbij zich ook de eerste kamer niet zoude hebben vereenigd. De tweede kamer heeft besloten, dat zij haar adres voortgang zal geven, en dat zij in dat adres de paragraaf over de grondwetsherziening behoudt.

Wij vragen dan nogmaals: Wat nu?

Zal de tweede kamer aan haar besluit voortgang geven, of zal zij de paragraaf grondwetsherziening weglaten? Met andere woorden: zal zij haar onafhankelijkheid verkorten, om toe te geven aan ongrondwettige handelingen, nu eenmaal een besluit genomen te hebben, waarin zij alle blijken gaf van gematigdheid en inschikkelijkheid? Zal zij een regt opofferen, het regt van petitionnement, een der voornaamste regten van eenen konstitutionelen regeringsvorm? Zal zij zich door de regering een stilzwijgen laten opleggen, nadat zij regt heeft te spreken en waar zij in openbare vergadering besloten heeft, en herhaalde malen besloten heeft, te zullen spreken? Kan zij dat doen? Heeft de kamer, als dragende den titel van vertegenwoordiging, niet eene waardigheid te bewaren en regten te doen gelden, waarvan zij niet verzaken mag? Staat het haar vrij, zonder zich met schande te overladen, de wenschen, die zij natjonale wenschen noemt, en de regten, die de grondwet haar waarborgt, te verzaken, nadat zij, tengevolge van lange beraadslagingen het besluit heeft genomen, hare wenschen te uiten en hare regten te doen gelden? Mag zij, kan zij zulk eene opoffering doen van hare [redacted] regten, zonder dat een [redacted] heeft van alle [redacted] strijd te [redacted]

In [redacted] de tweede kamer haar besluit handhaart, en alleen, zonder goedkeuring of toetreding der eerste, door eene kommissie met haar adres den troon nadert?

Wij willen ons hier in geene vragen meer laten. Wij gevoelen te zeer de behoefte [redacted] Nederland heeft aan den troon en aan [redacted] die ons regeert, om de regering terug te brengen op het spoor, waarin zij ons is voorgegaan.

Op het ministerie, met de verpligting van de waardigheid, van de onschendbaarheid en de populariteit van den troon te dekken.

Wij moeten dus twee vragen stellen, en zullen ons daarom bepalen, omdat deze voldoende zijn, om onze konklusie te trekken.

Is het den koning en der natie waardig, dat audiencie geweigerd wordt aan eene kommissie uit de volksvertegenwoordiging, afgezonden, om eenen wensch uit te drukken

die nationaal genoemd wordt, en is; en moet zulke weigering niet gevaarlijk zijn onder alle opzigten en aanleiding geven tot gevolgen, welke niemand overzien kan?

Ten tweede: Kan de adhesieve verleend worden aan de berichte missieve van het ministerie, zonder de waardigheid van de kroon te krenken?

Wij gelooven ja, als dit ministerie zijne demissie neemt. Neen, als dit blijft bestaan.

De koning kan het adres niet ontvangen staande dit ministerie, omdat de koning dan den schijn zoude hebben te moeten zwichten voor de kamer. De missieve is het werk van het ministerie. De koning moet daarvan kennis dragen; hij moet weten, dat die missieve namens hem door het ministerie werd afgezonden. Zoolang dus het ministerie staat, blijft het manifest van het ministerie in zijn geheel, en moet het op den koning terugwerken. Valt integendeel het ministerie, dan valt ook de missieve en de koning behoudt zijne geheele vrijheid en de kroon hare waardigheid.

ENGELAND.

Ofschoon de mist, waarin gedurende den ganschen dag van den 22 dezer de hoofdstad was gehuld, bijzonder dik en zwaar was, had dezelve niets buitengewoons voor de bewoners van Londen, maar tegen den avond is de nevel zoo dik en de atmosfeer zoo zwaar geworden, dat ondanks het gaz der lantarens en de lichten in de winkels, zelfs de best verlichte straten gedompeld waren in eene tastbare duisternis.

De meest bezochte kruiswegen en pleinen leverden een schrikwekkend schouwspel op. Het waren rijtuigen, als het ware rondtastende om zich voort te bewegen, voetgangers tegen elkander loopende, elkander voortduwende en niet onder den voet te geraken, kinderen, toortsen dragende, welker roodachtige en walmende vlammen een akelig licht te midden der dikke atmosfeer verspreidden; voorts het verward geschreeuw van koetsiers en omnibusmenners, van vrouwen die gewaarschuwd te worden, en kinderen die om elkaar riepen en schreien. Omtrent tien uur hadden de meesten zich voorzigtig genoordeeld de straten te verlaten en van dat oogenblik waren de gevaren voor de voetgangers niet zoo dreigend.

Daar de rijtuigen te Londen des avonds geene lantarens dragen, heeft zulks dien avond in den donker aanleiding gegeven tot vele ongelukken. Op de bruggen vooral was die duisternis nog geweldiger dan in de voornaamste straten met de vele winkels. Op 20 schreden afstands waren de lichten der lantarens slechts roodachtige punten zonder helderheid, gelijk aan dat van eene baak op 15 of 20 mijlen afstands in zee gezien. Op straat evenals in de magazijnen hoorde men eenen drogen hoest, welke aankondigde, dat de laatstgeborenen onder den invloed zelfs op de minst teedere longen uitoefende.

Sedert vele jaren herinnert men zich geenen zoo geweldigen mist te Londen gezien te hebben. De dagbladen deelen gelukkiger wijze geene ernstige ongelukken mede, maar de dieven schijnen van de beschermende schaduw van dezen dag slechts een zeer ruim voordeel getrokken te hebben.

— Sedert eenige dagen is het gesproken van voorgenomen bezoeken der koningin aan de hertogen van Wellington, van Richmond en van Norfolk, op hunne landhuizen. Doorgaans wel onderrigte bladen ontkennen echter dat daartoe het voornemen bestaat.

— De heer O'Connell is den 20 te Limerick aangekomen en heeft aldaar een eeremaal bijgewoond, hem door de stad aangeboden. De te dezer gelegenheid door den heer Shiel afgevaardigde gehouden redevoering kan men beschouwen als het sein tot de vervanging der bevestigden en gunsten der omwenteling.

Het onthaal hetwelk de bevrijder bij de inwoners van Limerick gevonden heeft, herinnert aan de schitterende manifestatiën van de *meetings* des verledens jaars. Zijne tegenwoordigheid binnen die stad heeft er eene verbazende en nooit geziene geestdrift te weeg gebragt. Alvorens zich naar het gastmaal te begeven had O'Connell de menigte toegesproken; zijne woorden werden met naar waanzin gelijkende toejuichingen begroet, en dit zou ons dunkens, indien men er niet van overtuigd was, genoegzaam bewijzen dat de edele grijsaard niets heeft verloren van den invloed, welke hij altijd op het Iersche volk heeft uitgeoefend.

SPANJE.

Bij een koninklijk besluit is Zurbano van al zijne ambten ontzet en van zijne titels beroofd.

— In eenen brief uit Bayonne van den 19 dezer leest men:

Zurbano, door den generaal Jaureguy (El Pastor) achtervolgd, in na de verstrooijing zijner bende genoodzaakt, geweest de provincie de la Rioja te ontruimen. Van slechts enkele ruiters vergezeld is hij in Navarre aangekomen.

De generaal Pavia van die aankomst verwittigd, liet onmiddelijk uit de bezettingen van Pampeluna en van Estella onderscheidene kleine kolonnes vormen, die hij ter vervolging van den opstandeling afzond.

Men gelooft hier algemeen dat het Zurbano gelukken zal het Fransche grondgebied te bereiken.

Gedurende het kort verblijf van Zurbano in de stad Najera, heeft hij zich meester gemaakt van al de in dienst zijnde paarden; hij heeft al de ambtenaren ontzet en een nieuw stedelijk bestuur aangesteld geheel uit Espartenisten en republikeinen bestaande.

De provinciën Longroon en Santander zijn in staat van beleg verklaard, zonder dat men weet waaraan dit laatste gewest de toepassing van dien maatregel te wijten heeft.

In de bergen boven Torrecilla heeft men het spoor van Zurbano en van zijne bende verloren. Te Madrid liep den 17 het gerucht dat men hem gevat had, doch dat gerucht schijnt voorbarig te zijn.

— De provinciën Burgos en Santander zijn volkomen rustig.

Daarentegen scheen in Opper-Arragon en te Saragossa veel gisting te heerschen, en hebben zelfs volgens brieven uit Bayonne, twee kleine steden, welke men echter niet noemt, de vaan van den opstand ontrold en zich tegen de regering verklaard. Er waren twee kompagniën van het regiment van Burgos en eene kompagnie kambiniers ontwapend te hebben.

Diezelfde brieven verzekeren dat men ook voor de sterkte Jaca eenigzins beducht was.

Aan de overleden op de Fransche grenzen is de meest doeltreffende waakzaamheid aanbevolen. (*Id.*)

— De *Morning Chronicle* bevat het verhaal van eene ongeloofelijke daad van zeeroof, in den nacht van den 5 november te Gibraltar gepleegd, op het Sardinisch schip *San Michel*. De geheele bemanning, zelfs de wacht, was in een diepen slaap gedompeld, toen vier zwart geverwde en met messen gewapende mannen in de kajuit drongen, den kapitein knevelden, en zich van alle voorwerpen, welke zich op het schip bevonden, meester maakten. Zij hebben gedurende vier uren alles doorsnuffeld, zonder dat iemand op *de San Michel* zich vertoond heeft.

— Luidens een dagblad van Jamaika zou de kapitein-generaal van Havana eene proklamatie hebben uitgevaardigd, volgens welke te rekenen van 1 januarij, alle schepen, onder welke vlag ook, met slaven een der havens van Cuba binnenkomende, zeehaven verklaard zullen zijn.

FRANKRIJK.

De 2 dezer zou te St. Cloud, het eerste verjaarfeest van het huwelijk des Konings gevierd worden. Het is ook op dien dag dat het huwelijk van den hertog van Aumale te Napels wordt voltrokken.

— Een dagblad beweert dat het ministerie voornemens is bij den aanvang der aanstaande zitting der kamers, een krediet van 80 millioen te vragen bestemd om de vestingwerken der hoofdstad van materiëel te voorzien.

— Men verzekert, zegt het dagblad *l'Afrique*, dat de minister van oorlog, beducht voor de gevolgen eener overhaasting, welke zijne persoonlijke verantwoordelijkheid in de waagschaal zoude kunnen stellen, besloten heeft om geen gevolg te geven aan de voorgenomen veranderingen in de burgerlijke dienst in Algerie, dan nadat hem daartoe het bedoelde krediet door de kamers zal zijn verleend.

— De baron de Grovestins, gezant van den koning der Nederlanden bij de hoven van Spanje en van Portugal, is op zijne terugreize van Lissabon, alwaar hij eene zending volbragt heeft, te Parijs aangekomen.

— De *Moniteur* bevat nopens de onlusten tusschen de Fransche troepen en de inboorlingen van Taïti het volgend berigt uit Valparaiso van den 18 augustus:

» Een Fransch schip, hetwelk in de eerste dagen der maand julij uit Taïti was vertrokken, heeft ons berigten van onze vestiging aldaar aangebragt. De gouverneur Bruat, verwittigd, dat een zeker aantal inboorlingen in het zuiden des eilands zamengeschoold en in opstand gekomen waren, heeft gemeend tegen hen te moeten optreden; hij heeft hen den 30 julij te Papeno aangetast en tweemale verslagen en verstrooid."

Een ander Parijsch dagblad beweert, dat de Fransche regering nog latere tijdingen dan de bovenstaande uit Taïti bezit, en wel de zoodanige, waaruit bleek, dat men op het eiland berigten ontvangen had, die Frankrijk van de onpopulairschaamij daarvan en van de geheele groep der Societeits-eilanden afzet. Diensvolge was de koningin Pomare in haar gezag hersteld, en was openlijk aangekondigd, dat de Fransche regering voor voortaan tot het beschermheerschap over deze eilanden besloten.

— Aan boord van het stoomschip *Montezuma*, is de maarschalk Bugeaud den 18 dezer te Marseille aangekomen; behalve den bijzonderen staf vergezelden maarschalk bevonden zich nog ruim negen honderd manschappen van het 48e linieregiment en verscheidene Arabische opperhoofden, die [illegible] komen bezoeken, aan boord. Het banket, [illegible] dien dag heeft plaats gehad, is zeer luisterrijk geweest. De maarschalk heeft bij deze gelegenheid het woord gevoerd en een allergunstigst tafereel opgehangen van den toestand onzer landgenooten in Afrika. De opbrengsten der kolonie zullen in 1840 slechts 4 millioen bedragen; bedroegen thans, zeide hij, 20 millioen.

Den 20 heeft de maarschalk Marseille wederom is naar Parijs vertrokken.

De maarschalk heeft te Marseille een onthaal gelijken, den overwinnaar van de Isly waardig.

— De Parijs verspreidde men den 24 het gerucht dat er sprake was aan den maarschalk Soult de portefeuille van oorlog aan te bieden.

— Het budget van de uitgaven voor het [illegible] rijs, hetwelk in 1797 slechts [illegible] fr. beliep, beloopt thans ongeveer 50 millioen francs.

's BOSCH 27 november.

losplaats voor steenkolen en kolengruis bij invoer langs de rivieren.

— Den 24 dezer is in de residentie overleden zijne exc. R. J. M. T. baron de Pallehy de Lichtervelde, minister voor de zaken der Roomsch-Katholijke eeredienst, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Als een merkwaardig voorbeeld van hoogen ouderdom verdient vermeld te worden, dat den 4 dezer in het Vrijhof der Dronrijper Pieter Hendriks Hiemstra in de ... vreelaf Pieroom geheeten, welke den ouderdom van ruim 103, anderen zeggen 105 jaren, bereikt heeft, welke ruim zestig jaren den landbouw uit en onderscheidde zich lang door een krachtigen ouderdom. Hij laat 2 kinderen, 15 kleinkinderen en 10 achterkleinkinderen na.

— Een liefhebber heeft in langs eene berekening gemaakt, dat eene kanonkogel, welke uit den mijnen in een uur aflegt, indien zij onafgebroken voortsnelde, voor den afstand tusschen Londen en Oost-indie 8½ dag; van Londen naar Peking, 11 dagen; tot eene reis rondom de wereld, 51 dagen; naar de maan, 16 maanden; en naar de zon, 500 jaren zoude noodig hebben.

's HAGE, 24 november. De eerste kamer der staten-generaal heeft in hare zitting van gisteren wederom verworpen het adres in antwoord op de troonrede; haar laatstelijk door de tweede kamer toegezonden; dientengevolge zal van de tweede kamer kennis worden gegeven, dat de eerste kamer geene genoegzame redenen gevonden heeft, om het terug gezonde voorstel den koning aan te bieden.

Men verzekert dat de beslissing der eerste kamer genomen is met eene meerderheid van 2 stemmen.

AMSTERDAM, 25 nov. Gisteren nacht ten half twee ure is alhier brand ontstaan bij den broodbakker A. Zeh, in de koningstraat, waardoor dat geheele huis is uitgebrand. Tegen 4 ure was men den brand ten volle meester. De oorzaak der ramp is niet bekend.

KAMPEN, 25 nov. De Albergen, gemeente Tubbergen had voor eenige dagen een voorval plaats dat van de zegeningen getuigt, waarvan ons land overvloeit. Een arm meisje van 12 of 13 jaren, had met groote moeite eenige eggen verzameld, welk zij uit medelijden van eenige boeren uit den omtrek had ontvangen. Een kommies van strijks belastingen, aldaar gestationeerd, zoo het schijnt uit pure baldadigheid, loopt het meisje na en schiet het onschuldig kind in het been. Misschien zal deze zich dapper verdedigen, en voorwendt te moeten, dat het meisje sluikgoederen bij zich droeg; maar een kind van 13 jaren kan immers zeer goed door eenen volwassen ambtenaar worden ingehaald zonder het te schieten? Zal het barbaarsch schandaal dan nooit ophouden, dat het ambtenaren hunne wapenen, die hun gegeven worden om alleen in geval van noodzakelijkheid zich zelven te verdedigen, tegen weerlooze menschen gebruiken.

(*Kamper Ct.*)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 23 november.

Na ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, en vergezeld van eene memorie in toelichting, bij dit ontwerp wordt voorgesteld, om de wet van 1843, bevattende wijziging van de heffing der ... op den doorvoer, van kracht te doen blijven tot het tijdstip der in werking brenging van een nieuw tarief van regten, op den in- uit en doorvoer, besluiten dit ontwerp te verzenden aan de ...

In ... deze missive van den minister voor de kolonien, alle daarbij medegedeelde stukken van ontvangsten en uitgaven betrekkelijk de kolonien van den staat. — Deze staten zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De voorzitter deelt mede dat tot rapporteurs voor het ontwerp van wet tot verhooging van den accijns op het zout, benoemd zijn de heeren Brauwer, van Panhuys, Netscher, Huffnagel en Faber van Riemsdijk.

Zijn weder ontvangen vele verzoekschriften, meerendeels betrekking hebbende tot de voordragt van wet, houdende het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer. — Verzending aan de daartoe bestemde kommissie die, bijstaande van den heer van Naamen, ... op een adres van den notaris W. Huysmans, te Eindhoven, houdende bedenkingen tegen het ontwerp van wet, bevattende het tarief van salarissen der hypotheekbewaarders enz. — Nederlegging ter griffie.

De centrale afdeeling brengt haar algemeen verslag uit 1°, over het ontwerp van wet tot vaststelling van het tarief van salarissen voor de hypotheekbewaarders enz. en 2°, over het ontwerp van wet tot verbetering van den accijns op het gesla...

Wordt besloten, zoo wel de ... ontwerpen, als over het rapport der ... kommissie, ten aanzien van het ... der eerste kamer, betrekkelijk het ook voor haar drukken van sommige vertrouwelijke stukken, de beraadslagingen aanstaanden woensdag te houden.

Tot dien tijd wordt de vergadering gescheiden.

Ingezonden Stukken.

Nooit beleefd!

Meen niet geërfde lezer, dat men u onderhouden wil, over eene ... door stoom of galvaniek verkregen, of over eene nieuwe leeningswet — *Louis de Père en Lafayette*; — het betreft geheel iets anders, het is eene zaak van het grootste belang, eene vreugdevolle gebeurtenis, die het jaar 44 voor de ... Gelderland onvergetelijk zal maken, — ja, met dit jaar vangt een nieuw tijdvak aan: Gelderland gaat eene nieuwe zegenrijke toekomst tegen.

Naauw had zich de blijde mare door de *Staats-Courant* verspreid, of hij velen rees het lofwaardig denkbeeld op, op door eene prachtige illuminatie, het afsteken van vuurwerken en andere luidruchtige vreugdebedrijven plegtig feest te vieren, om heuschen vreugde vol geprate en overstelpte hart te uitlaten. Jammer dat het ... november weder een en ander heeft verminderd. — Intusschen worden ... zijkanten van elders ontboden, ... bloemen tot guirlandes aaneengesnoerd, tenten opgeslagen, ... met een woord, Gelderland biedt een ... schouwspel aan.

De gebeurtenis was ook zoo onverwacht, zoo ongewoon, — *nooit beleefd*, dat de uitbundige blijdschap daardoor veroorzaakt de hoofden duizelig maakt. Ik zoude het lazend publiek beleedigen met breed uit te halen over de oorzaak van dat gejuich. Wie heeft in de *Staats-Courant* het koninklijk besluit van 2 nov. II. niet gelezen, waarbij de heer E. L. baron van Voorst tot honorair lid der provinciale kommissie van onderwijs in Gelderland ... ? Wie ... (en alle ... zielen zullen het met mij beseffen) bij de lezing van dat nieuws, begreep ik voor de eerste maal in mijn leven, welk een wellust het moet zijn, koning te wezen. Hoe dacht ik, met een paar regels aan zoo veel menschen gelukkig te maken, met enige woorden alle zenuwen van het menschelijk ... trillen van vreugde, dat ze schier te zeer bedaren konden, gebracht worden — welk een voorregt aan sommige sterfelingen behoren!

— Het koninklijk besluit van 2 januarij 1842 waarin Gelderland behoort dat ook tot Oud-Nederland bijna vergeten. Het groot aantal Katholijken derhalve van den ... koning ... niet ... wachten. ... maar ik wil ... iedereen hier ... — Wilde de koning dat in het oog moet worden gehouden, dat de zamenstelling der provinciale kommissien van onderwijs, wat aangaat de verschillende godsdienstige gezindten van ... zooveel mogelijk in evenredigheid komen met de godsdienstige verhouding van de bevolking in iedere provincie? In andere provincien mogt 's konings wil geëerbiedigd worden; Gelderlands Katholijken mag men *geld* afpersen — etc., — hen gelijkstellen met de uitverkorenen, die daar het vette der aarde genieten, daartoe kan gern vorst hen dwingen! — In Gelderland werd bij eene vacature op geen koninklijk besluit gelet — aan honoraire leden werd niet gedacht! — 2½ jaar leefden meer dan 120,000 Katholijken in verwachting van de dingen die komen zouden! Eindelijk is de Gordiaansche knoop doorgehakt; en hoe gelukkig! Op den 2 november wordt de baron van Voorst in Gelderland het eerste Katholijke honorair lid der schoolkommissie. Zoo iets mogt men niet meer verwachten! Hoe is het mogelijk dat b. v. Robide van der Aa in koelen bloede, bij levende lijve, plaats neme tegenover een Katholijk! En hoe overwegend zal 's ... stem zijn, die van eenen Katholijk tegenover al die fijnen uit den lande. Hoe spoedig zal thans alle partijdigheid in Gelderland ophouden: wij zijn nu daadwerkelijk gelijk voor de wet, allen gelijkelijk beschermd, — allen, zoals het behoort, in verhouding der godsdienstige gezindheid vertegenwoordigd. Klagten en verwenschingen zijn dan ... verkeerd en men kan in Gelderland, Tollens woorden gewijzigd hooren zingen:

God dankt! God leeft in Gelderlands tijden!
De bange zorg en 't leed ten spijt, wij zijn
Rijst op gezangen! klinkt cimbalen!
Weergalmt dien juichtoon ree aan ree,
Herhaalt het heuv'len, zegt het dalen!

Van Voorst zit nevens Robide.

Men zegt dat de Katholijken van Gelderland reeds eene medaille besteld hebben om deze gebeurtenis te vereeuwigen. Op eene zijde zou men het welgelijkend borstbeeld plaatsen van den baron van Voorst, met de qualifikatie, 1° *hon. schoolopziener, van de Roomsch-Katholijke godsdienst, in Gelderland*, terwijl men op de andere kant binnen een eikenkrans zal lezen:

2 Jan 1842; 2. *Nov.* 1844. ... *heid, gelijkheid voor de wet, ...*

Gave de Hemel dat ... verwachting mogt ... hebben de ... wel van onze ... als van den verdraagzamen geest dezer ... moge getuigen aan het nageslacht!

Mengelwerk.

De adres-komedie.

Zonderlinger sustennen dan de publieke discussie over het adres en verdere lotgevallen van hetzelve heeft doen uitkomen, zijn zelden voor ... mer in een konstitutioneel land ... het ons gevoerd.

In de tweede kamer wordt het adres door den nieuwen aanvoerder van ... Rappard ... zijn volk ... de ... maakt voor eene plegtigheid, gelijk dezelve van ... zijne 17 figuranten en ... van dezelve was, dat wanneer de ... de ... opende met de woorden aan te spreken over de belangen des lands, ... eene plegtigheid kwam maken aan ... aan de naaste ... ten ... persoonlijke partijschappen ... persoon des koonings hebben, dat haar aanvoerder bewerkte, dat deze, zoodra de edelmogenden ... gearriveerd waren, zich beijvert om voor H. E. M. eene plegtigheid, eene buiging, een *Messieurs*

voire zeer humble serviteur te komen maken; — indedaad voor ieder, die de konstitutie eer biedigt, en den koning lief heeft, zijn zulke aanmatigingen der aristokratie tegenover de koninklijke waardigheid grievend en gevaarlijk! —

Ten derden diende werd door dien heer betwoord, dat die pligtpleging door de tweede kamer te maken, zoo moest worden ingerigt dat zij naar menschelijke berekening, evenzeer geschikt was voor de stramme gewrigten en verstokte ledematen van de kostgangers uit het buitenmanenhuis, dat der natie jaarlijks 90,000 kostuurt. Het is nogwelijk dat gij mijnheer Jeremias *de pligtpleger* geheime instruktiën van daar ontvangen had, waaruit bleek, welke sprongen zij mede dachten te kunnen maken; doch dit is zeker, dat de tweede kamer, qua kamer, die niet had, en dat al hadden zij die, deze instruktie geen invloed op hare handelwijs zou kunnen uitoefenen zonder aan hare roeping van onafhankelijkheid te kort te doen. De tweede kamer is niet daar, om te handelen, zoodals zij denkt dat de eerste kamer zal handelen, maar zoodals zij zelve zich verpligt acht te handelen.

Het tweede bedrijf der drie kamer had plaats achter de schermen; evenwel vonden de akteurs dat zij zich daar zoo vrij van hunnen pligt kweten, dat zij het scherm even met een lip opsloegen. Maar hemeltje! wat zag het er daar uit! Of dit zij in het initiatief recht hebben, en 2o. omdat de grondwetgevende magt geene verandering of bijvoeging der grondwet mag daarstellen voor dat die verandering of bijvoeging door eene wet noodzakelijk is verklaard, vermeenen zij, als leden der eerste kamer, niet op voorstel der *tweede kamer* en *gezamenlijk met* deze te mogen *wenschen*, dat in dagen van kalmte en rust de regering het voorstel tot die wet doet.

Philinte. Y comprends tu quelque chose?

Ultrazade. Ma foi non, je radote.

Het is te hopen dat de tweede kamer op behoorlijke wijze op dit artikel zal antwoorden. Dat zij niet petitiën, duren ontzettend lang. Waarom mag de heemel begrijpen! Of liever, daar is geen redelijke reden voor te vinden. Het is alleen weder een bewijs hoe men in de kamer steeds moeijelijkheden schept en twijfelingen maakt waar zij niet bestaan, en naar zijwegen zoekt, waar de regte weg duidelijk en klaar is. Inderdaad dat treuzelen, heuzelen en zaniken, waar maar éene logische redenering, éene regtige handeling denkbaar is, is ergerlijk (*vr. Cr.*)

Latere Bergten.

Zumalacarregui is den 16e met zijne troepen langs den weg van Soria naar Santander getrokken en bevond zich den 17e in de Pinares of pijnboom bosschen in de nabijheid van Soria. — Men verhaalde te Madrid dat de stad Asperilla, in Guipuzcoa, zich tegen de regering verklaard had, en dat de generaal Buerens met het leger der beweging was gevolgd. De stad en de provincie Saragossa zijn den 16e in staat van beleg verklaard. — Te Cadix, te Malaga en te Barcelona zijn talrijke inhechtenisnemingen geschied.

De koning noordenaar Tscheerin is ter tweede instantie tot de doodstraf door onthoofding veroordeeld.

Den sultan is den 2 dezer een' prins geboren.

Advertentien.

* * Heden overleed alhier in den ouderdom van 90 jaren Mevrouw Weduwe *JOHANNES VAN DEN HEUVEL*, R. C. P. en Pastoor emeritus der Nederlandsche Leeuw; van deze gemeente ruim 65 jaren als Pastoor bediend te hebben.

Oploo, 22 *November* 1844.

W. VERSTRAATEN.

Eenige Aankondiging.

* * Heden namiddag omstreeks een uure overleed zachtelijk tot mijn en mijner Kinderen diepe droefheid mijne dierbare Echtgenoote *ANNA WILHELMINA LOS*, in den ouderdom van 63 jaren en 6 maanden, aan de gevolgen van kwaadaardig vallend kraakbeenpoos, hevig verergerd door eene onvoorzigtigheid, te zijn geweest van de laatste Sakramenten onzer Moeder der H. Kerk, en van haar volkomen overgevangen den Heere haren Verlosser.

Herzogenbosch, 22 *November* 1844.

G. RAUPP.

Wed. Dood.

* * Heden namiddag overleed alhier in den ouderdom van 63 jaren, na een langdurig lijden, voorzien van de Sakramenten der Stervenden, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder

ANNA MARIA VAN DEN BOSCH,

Weduwe van den Heer *JOHANNES VAN DEN BOSCH*.

Herzogenbosch, 22 *November* 1844.

Wed. VAN DEN BOSCH.

Kinderen en Kleinkinderen.

* * Heden overleed alhier, na een langdurig lijden, voorzien van de Sakramenten der Stervenden, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder

ANNA MARIA VAN DEN BOSCH,

Weduwe van den Heer *JOHANNES VAN DEN BOSCH*.

Herzogenbosch, 22 *November* 1844.

Wed. VAN DEN BOSCH.

Kinderen en Kleinkinderen.

* * Iemand van de Katholijke Godsdienst, die gehuwd, Onderwijzer van den 2den rang, steeds werkzaam bij eene buitengewoon talrijke School, wenscht zich in eene betere betrekking te verplaatsen; kunnende omtrent klassikaal en Oordeelkundig onderwijzen, Muzikale en Administratieve bekwaamheden en zedelijk gedrag de beste bewijzen en de beste getuigenis overleggen. Adres onder Letter W. aan den Uitgever dezes, *brieven franco*.

GEBR. MULLER, Boekhandelaars te *'s Hertogenbosch*, hebben uitgegeven:

NOORD-BRABANDSCHE VOLKS-ALMANAK 1845.

Derde Jaargang; met Platen. Prijs . . . . *f* 0,90.

☞ Van de beide vorige Jaarg. zijn nog eenige exemplaren in de pligten voorhanden.

Eene fatsoenlijke Dienstbode, Juffrouw, oud 26 jaren, van deftige Familie en van de R. C. Godsdienst, vraagt zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst, bij deftige lieden welke dezelfde Godsdienst belijden), tot GEZELSCHAP of ASSISTENTIE bij een of twee huishouden, in welke laatste betrekking zij verscheidene jaren is werkzaam geweest. Er zal minder op salaris als op eene goede behandeling gezien worden.

Reflecterenden gelieve zich te adresseren met *franco brieven* aan den Uitgever dezes.

Aangekomen woensdag te boord van

't Noort beleeft P. T.

JAN VAN ARKEL,

VOOR

passagiers en goederen,

HET RUIME WELINGERICHTE KAJUITEN.

Geregelde Dienst

van **'s Bosch** op **Gorinchem, Dordrecht, Rotterdam** en **Schiedam.**

MAANDAG, WOENSDAG en *VRIJDAG*, 's morgens ten 7 ure van **'s Bosch**, in Directe Correspondentie met **Utrecht, Amsterdam** en **'s Gravenhage.**

DINSDAG, DONDERDAG en *ZATURDAG* des morgens ten 9 ure van **Schiedam**, ten 9½ ure van **Rotterdam**, ten 4 ure van **Gorinchem**.

Bij de aankomst te **'s Bosch** is er nog gelegenheid om op **Eindhoven** en **Maastricht** te vertrekken.

* * Extra schoon **Meisjes Hüben**, en **Hollandsche Planten**, *TE KOOP*, de Civiele te Prijzen, bij ANT. VERHOEVEN, op het Vinkel, te *Geffen*.

* * Heden vrijdag voor *'s Hertogenbosch* bevinden zich alle Logeergasten, Dienstboden en Bagagie, als mede de Agenten voor nieuwe Barografenis-Maatschappij, waarbij een borg tot verlangd wordt. Adres met *franco brieven* onder Letter Z, bij *VAN DEN BRANDEN*, Commissionair te *Leijden*.

UIT DE HAND TE KOOP EEN REKENHUIS.

herkomstig van wijlen den heer *MAZZA*, ook tot WINKEL als anderzins geschikt, bestaande in 3 BENEDEN- en 1 BOVENKAMER; voorts KEUKEN, SCHUUR enz. Benevens aangelegen en ingetogen TUIN, groot 16 Roeden, 84 ellen, onder *Sambeek*, aan den grooten weg tusschen de Roomsch Katholijke en Protestantsche kerken.

Te bevragen bij *R. REYNEN* te *Boxmeer*.

R. K. BOEKHANDEL, TE 'S BOSCH.

Bij de *GEBR. GEDRUKKERS VAN HOEVEN* zijn voorhanden en verkrijgbaar de navolgende nieuw uitgekomen Werken:

Manuale Compendium doctrinae moralis de Virtutibus, ad usum seminariorum, auct. J. F. M. Lequeux. 2 tom. en 1 vol. in 8vo . . . . *f* 2,20.

Le Guide de ceux qui aiment la parole de Dieu, par M. l'abbé Dappy. 1 vol. in 8 . . . . *f* 1,20.

La Conduite de St. Ignace de Loyola, menant une ame à la perfection par les exercices spir. par le P. A. Vatier s. j. 1 volgr. in 12 . . . . *f* 1,00.

De la Confession, sa divinité et ses avantages prouvés par les faits, etc., par l'abbé A. Guillois. 1 vol. in 8 . . . . *f* 1,40.

L'Homme Religieux, par le R. P. J. B. Saint-Jure. 4 vol. in 12, *sur beau papier velin* . . . . *f* 4,00.

Instruction sur les modes, par le P. J. P. Boone . . . . *f* 0,10.

Des Jésuites. Par un Jésuite, (le P. A. Cahour.) 2 vol. . . . . *f* 1,50.

VIE DU VÉNÉR. F. GÉRARD MAJELLA, de la Congrég. du T. S. Rédempteur, par le R. P. Tannoia. Augmentée d'une préface, de notes et d'une Dissertation importante. Beau vol. *avec Portrait gravé sur acier* . . . . 0,75.

MÉMOIRES ÉDIFIANTES sur la vie religieuse du P. Charles Odescalchi s. j. par un Père de la même Comp. in 18. . . . . *f* 0,30.

HET LEVEN VAN DE H. THERESIA, door haarzelven beschreven. Zesde druk. 8. . . . *f* 1,00.

OEFFENING DER CHRISTELIJKE VOLMAAKTHEID door den E. P. Alex. Hoedroz s. j. 8. . . . *f* 1,10.

CHRISTELIJKE BEMERKINGEN voor alle de dagen des jaars, met de Evangelien der Zondagen, door den E. P. J. Grasset. Nieuwe uitgave. 8. . . . *f* 6,00.

DE MAAND DECEMBER, of den tijd van den Advent, gewijd aan overdenkingen op het mysterie der Menschwording van Christus. 18. . . . *f* 0,50.

Hetzelfde werk in het Fransch. . . . *f* 0,60.

DE GEHEIMEN VAN HET KLOOSTERLEVEN aan eene ziel ontdekt, die de volmaaktheid beoefent. in-18. . . . *f* 0,20.

GESCHIEDENIS VAN DEN H. ROK in de Domkerk te Trier, door J. Marx. kl. 8. . . . *f* 0,45.

's Hertogenbosch, den 28 *November* 1844.

* * De Boekhandelaar *J. T. SOMMER* te *Venlo* heeft ter Perse, en zal in den loop der naastaande maand uitgeven: *J. MARX*, Geschiedenis van den **H. ROK** in de Domkerk te *Trier*, in dezen Nederduitschen uitgave, zullen tevens de wonderdadige genezingen alsmede daar geschied, omschreven worden.

ADVENT EN KERSTFEEST.

F. J. BRAAM, Boekhandelaar te *Rotterdam*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HANDBOEKJE VAN GODSVRUCHT

VOOR

DEN ADVENT

EN HET

KERSTFEEST

of *Overdenkingen, Oefeningen en Gebeden* bij alle Kerkdiensten gedurende den Advent, benevens Novenen, om zich goed voor te bereiden tot het Hoogfeest van Kersmis te bereiden. Kerkelijk goedgekeurd. Groot 72 bladz. tegen den geringen prijs van

30 CENTS.

Beurs van Amsterdam.

Maandag 25 November 1844.

W. S. 2½ pCt. 62. Nieuwe 5 pCt. 101. Dito 5 pCt. 99¼. Syndicaat 4½ pCt. 99. Dito 3½ pCt. 90. Dito 3 pCt. 61. Amerikaansche Leening 85. Portugal 4 pCt. 14. Dito Coupon 21½. Dito 3 pCt. 8. Oude Russen 4 pCt. 91. Nieuwe Consolidatie 100. Brazilien 100. Mexico 20.

Ter drukkerij